

LabVIEW

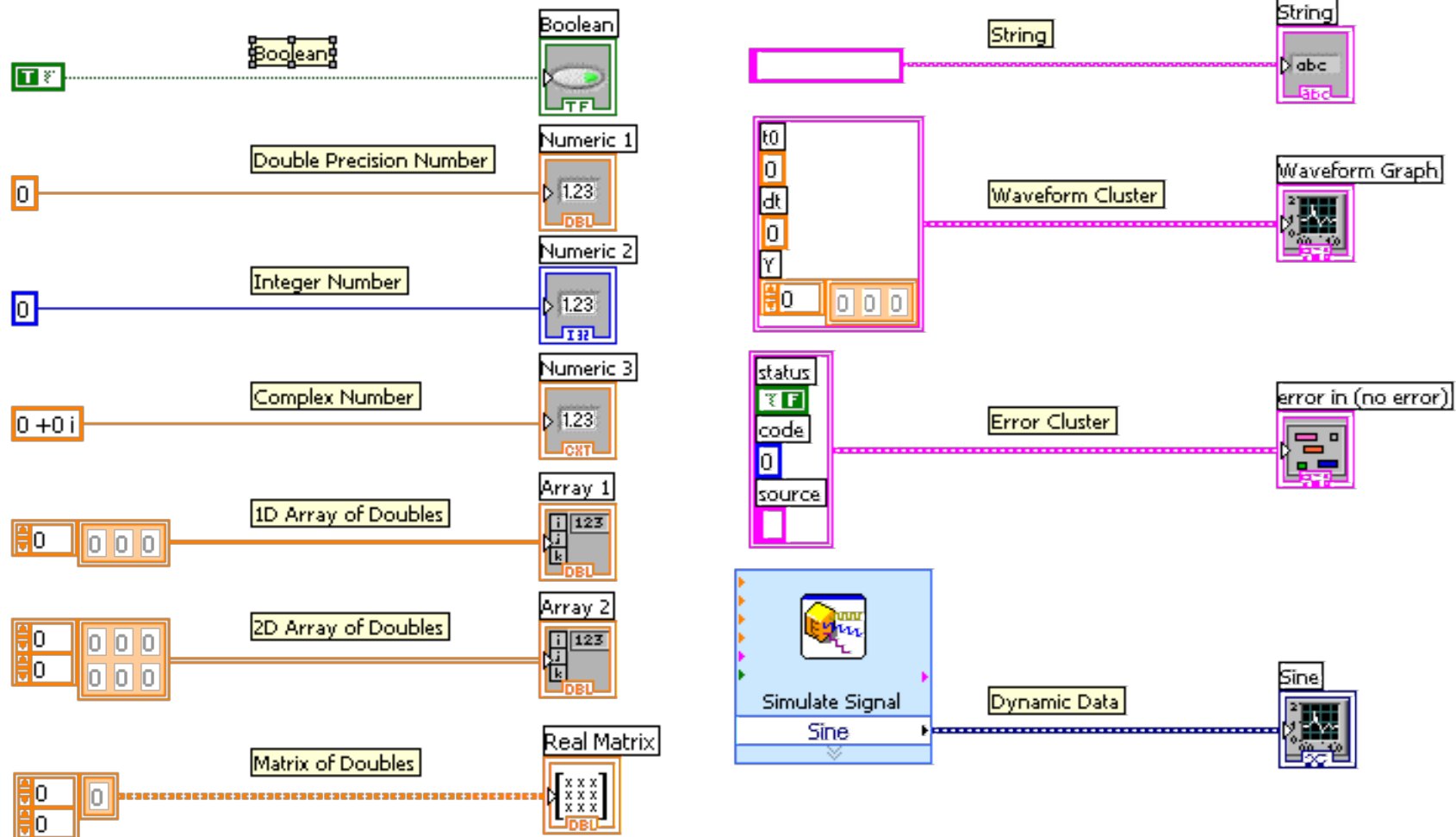
Doc. dr Marko Dimitrijević

Tipovi podataka

Tipovi podataka

- Numerički tipovi podataka.
- Konverzija brojeva.
- Stringovi
- Klaster tip podataka.
- Variant tip podataka.
- Globalne, lokalne i deljene varijable.

Tipovi podataka

Tipovi podataka

Različiti tipovi podataka su označeni različitim bojama.

- **Celi brojevi** (integer) su prikazani plavom bojom. Mogu biti označeni (assigned) i neoznačeni (unassigned). Razlikuju se po opsegu vrednosti potrebnoj memoriji.
- **Brojevi u pokretnom zarezu** (floating point) su prikazani narandžastom bojom. Oznaka SGL na ikoni označava jednostruku preciznost, DBL označava dvostruku preciznost, EXT četverostruku preciznost, odnosno numeričku preciznost broja.
- **Kompleksni brojevi** imaju realni i imaginarni deo.

Tipovi podataka

- **Brojevi sa fiksnom decimalnom tačkom** (fixed point) obeleženi su sivom bojom
- **Boolean** (logički) tip je prikazan zelenom bojom. Oznake T/F na ikoni označavaju True/False, dve diskretne vrednosti koje promenljiva ovog tipa može da ima.
- **Textualni** (string) podatak je prikazan ružičastom bojom.
- **Klaster** tip je prikazan ljubičastom bojom. Klasteri predstavljaju složeni tip podataka, sastavljen od više elemenata koji pripadaju različitim tipovima.

Celobrojni tip podatka

- Plavi terminali i veze predstavljaju celobrojni tip podatka.
- Celobrojni terminali mogu biti razvrstani kao jednobajtni celobrojni (I8), dvobajtni (word) (I16), dugi celobrojni (I32), četverostruki celobrojni (I64), i drugo.
- Celobrojni tip može biti označen i neoznačen
- Prethodne osobine se nazivaju reprezentacija broja i može se podesiti na svakom terminalu desnim klikom i izborom opcije **Representation**.

Celobrojni tip podatka

Ikona	Numerički tip podatka	Dužina u bitovima	Decimalni eksponent	Približni opseg
I8	jednobajtni označeni	8	2	-128 do 127
I16	dvobajtni označeni	16	4	-32768 do 32767
I32	dugi označeni	32	9	-2147483648 do 2147483647
I64	četvorostruki označeni	64	18	-1e19 do 1e19
U8	jednobajtni neoznačeni	8	2	0 do 255
U16	dvobajtni neoznačeni	16	4	0 do 65535
U32	dugi neoznačeni	32	9	0 do 4294967295
U64	četvorostruki neoznačeni	64	19	0 do 2e19

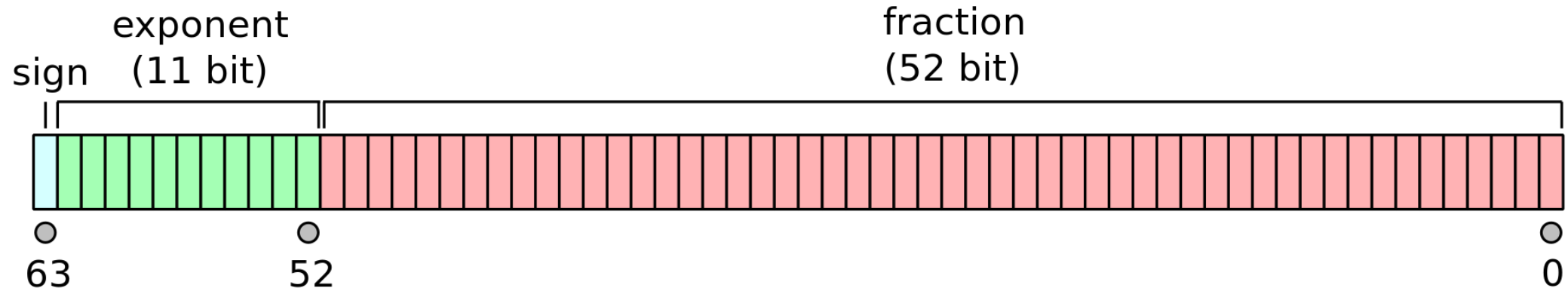
Brojevi u pokretnom zarezu

- Narandžasti terminali označavaju brojeve u pokretnom zarezu.
- Brojevi u pokretnom zarezu mogu biti jednostruke, dvostruke i proširene preciznosti.
- Oznaka SGL na ikoni označava jednostruku preciznost, DBL označava dvostruku preciznost, EXT četvorostruku preciznost

Brojevi u pokretnom zarezu

Ikona	Numerički tip podataka	Dužina u bitovima	Eksponent	Približni opseg
	Jednostruka tačnost	32	6	Najmanji pozitivni broj: $1.40e^{-45}$ Najveći pozitivni broj: $3.40e^{+38}$ Najveći negativni broj: $-1.40e^{-45}$ Najmanji negativni broj: $-3.40e^{+38}$
	Dvostruka tačnost	64	11	Najmanji pozitivni broj: $4.94e^{-324}$ Najveći pozitivni broj: $1.79e^{+308}$ Najveći negativni broj: $-4.94e^{-324}$ Najmanji negativni broj: $-1.79e^{+308}$
	Proširena tačnost	128	15-20	Najmanji pozitivni broj: $6.48e^{-4966}$ Najveći pozitivni broj: $1.19e^{+4932}$ Najveći negativni broj: $-6.48e^{-4966}$ Najmanji negativni broj: $-1.19e^{+4932}$

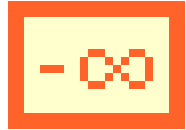
Brojevi u pokretnom zarezu IEEE 754-1985

$$(-1)^{\text{sign}} \overline{(1.b_{51}b_{50}\dots b_0)}_2 \times 2^{e-1023}$$

$$(-1)^{\text{sign}} \left(1 + \sum_{i=1}^{52} b_{52-i} 2^{-i} \right) \times 2^{e-1023}$$

Brojevi u pokretnom zarezu – konstante

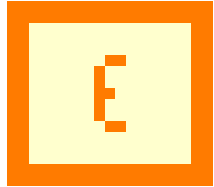

- Negative infinity – Vraća vrednost **-Inf** (negativna beskonačnost). LabVIEW konvertuje **-Inf** u najmanju vrednost za određeni tip podataka. Na primer, konvertovanje **-Inf** u 16-bitni celobrojni označeni tip vraća vrednost -32768, najmanju moguću vrednost za taj tip.

- Positive infinity – Vraća vrednost **+Inf** (pozitivna beskonačnost). LabVIEW konvertuje **+Inf** u najveću vrednost za određeni tip podataka. Na primer, konvertovanje **+Inf** u 16-bitni celobrojni označeni tip vraća vrednost 32767, najveću moguću vrednost za taj tip.

Brojevi u pokretnom zarezu – konstante

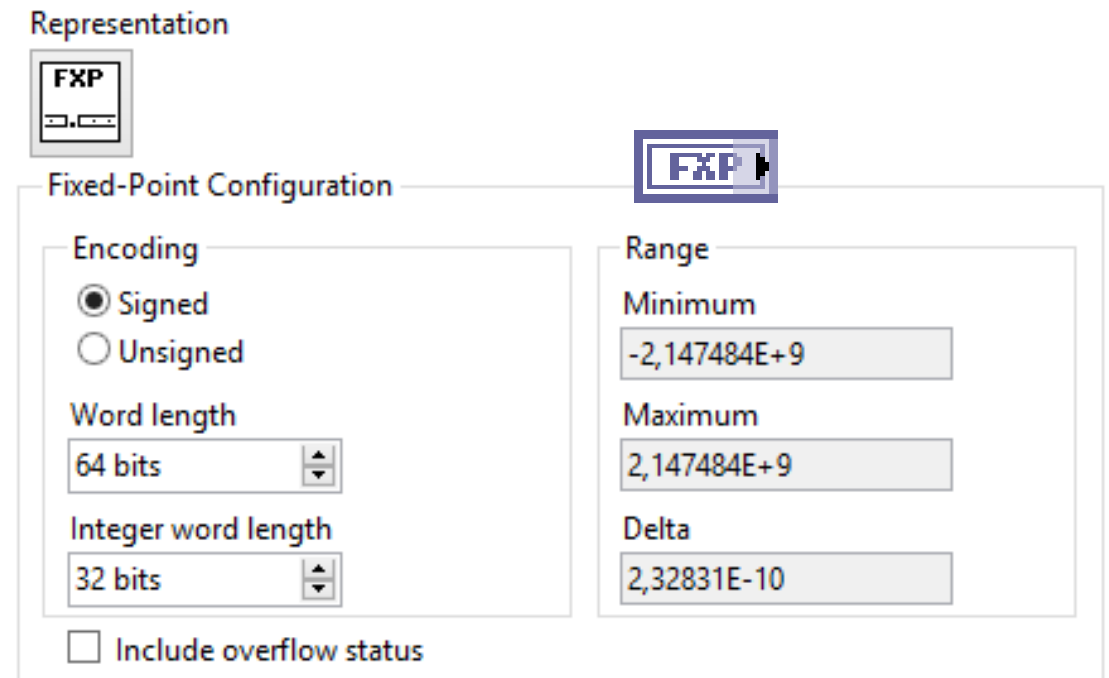
- Predstavlja grešku zaokruživanja za broj s pokretnim zarezom sa datom preciznošću. Mašinski epsilon se koristi kako bismo uporedili da li su dva broja sa pomičnim zarezom ekvivalentna.

Kompleksni brojevi

Ikona	Numerički tip podataka	Dužina u bitovima	Eksponent	Približni opseg
	Kompleksni jednostruke preciznosti	64	6	Kao i broj u pokretnom zarezu sa jednostrukom preciznošću za realni i imaginarni deo
	Kompleksni dvostruke preciznosti	128	11	Kao i broj u pokretnom zarezu sa dvostrukom preciznošću za realni i imaginarni deo
	Kompleksni višestruke preciznosti	256	15-20	Kao i broj u pokretnom zarezu sa proširenom preciznošću za realni i imaginarni deo

Brojevi sa fiksnom tačkom

- Broj sa fiksnom tačkom (fixed point) je numerički tip koji ima definisanu i nepromenljivu dužinu mantise i eksponenta
- Dužine mantise i eksponenta se mogu definisati
- Broj sa fiksnom tačkom se uglavnom koristi u jezicima za opis hardvera (HDL), u LabVIEW se upotrebljava u FPGA aplikacijama

Timestamp tip

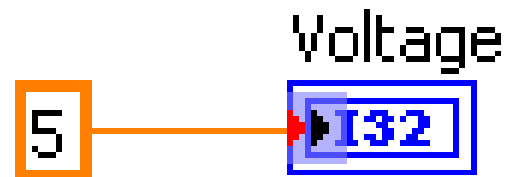
- Timestamp je 128-bitni numerički tip sa fiksnom tačkom za prikazivanje realnog vremena

Ikona	Numerički tip podataka	Dužina u bitovima	Broj decimalnih mesta	Približni opseg
	Timestamp	128	19	Minimum time: 01/01/1600 00:00:00 UTC maximum time: 01/01/3001 00:00:00 UTC

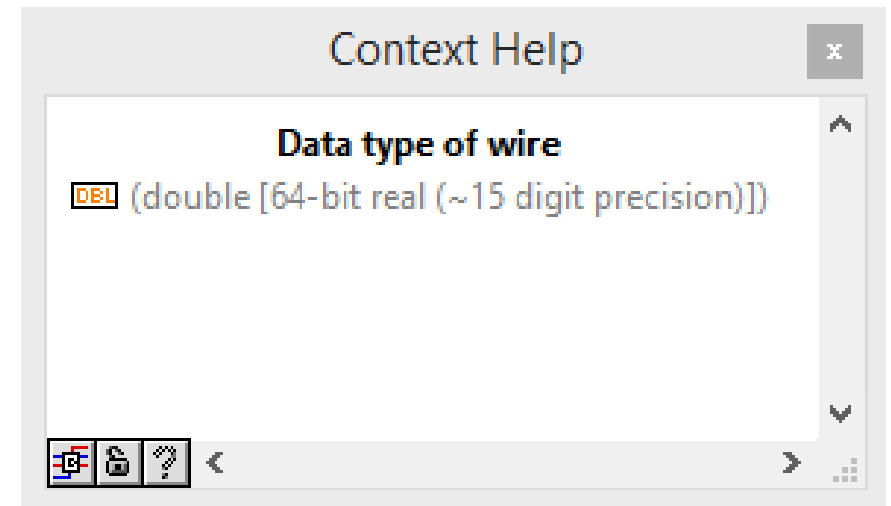
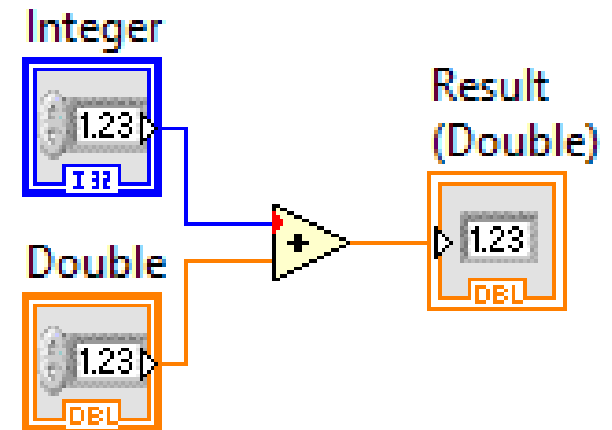
Konvertovanje tipa (Coercion Dots)

- Ukoliko se povežu dva terminala sa različitim numeričkim reprezentacijama, LabVIEW konvertuje broj iz jedne reprezentacije u drugu
- U ovom slučaju će se pojaviti crvena strelica – **coercion dot** na terminalu gde je podatak konvertovan.
- **Izbegavajte automatska konvertovanja.** Mogu dovesti do nekontrolisanog utroška memorije i grešaka koje je teško otkriti.
- Može se izbeći izborom opcije **Adapt to Source**, desnim klikom na ikonu indikatora.

Numerička konverzija

- U slučaju operacija nad različitim reprezentacijama, LabVIEW uvek konvertuje u format koji ima više bitova
- Ukoliko je broj bitova isti, LabVIEW daje prioritet neobebeženom (unsigned) nad obebeženim (signed) tipom.
- Kada LabVIEW konvertuje floating-point brojeve u celobrojni tip, zaokruživanje se vrši na najbliži celi broj. LabVIEW zaokružuje x.5 na najbliži paran celi broj. Na primer, 2.5 na 2 i 3.5 na 4.
- Reprezentacija terminala ili veze se može videti u Context Help prozoru, ukoliko se kursor dovede do elementa

Funkcije za konverziju numeričkih tipova

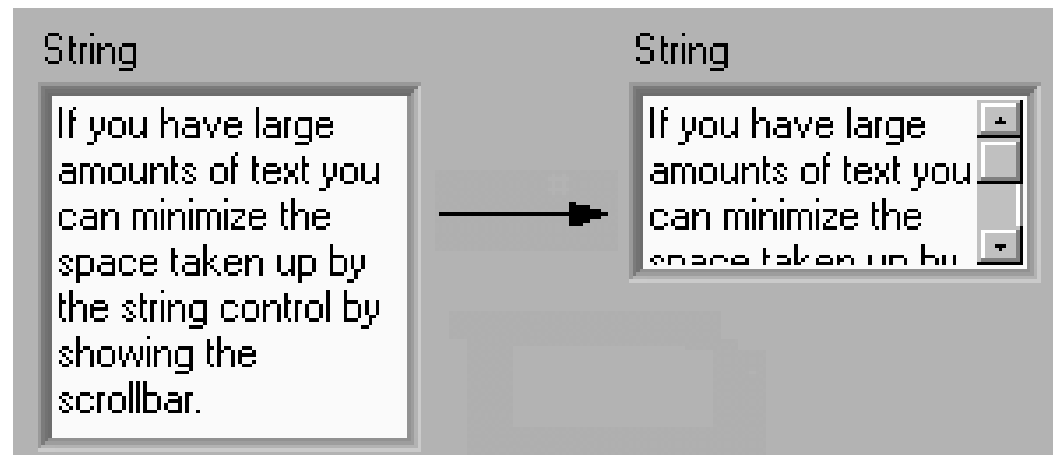
- LabVIEW ima funkcije za konverziju numeričkih tipova iz jedne u drugu reprezentaciju. (Na primer, funkcijom **To Word Integer** može se konvertovati bilo koji broj u dvobajtni I16.)
- Funkcije za konverziju se nalaze u **Functions > Numeric > Conversion** paleti.

I16

EXT	DBL	SGL	FXP	I64
To Extended ...	To Double Pr...	To Single Pre...	To Fixed-Point	To Quad Inte...
I32	I16	I8	U64	U32
To Long Inte...	To Word Inte...	To Byte Inte...	To Unsigned...	To Unsigned...
U16	U8	CXT	CDB	CSC
To Unsigned...	To Unsigned...	To Extended ...	To Double Pr...	To Single Pre...

Stringovi

- String je niz karaktera koji se mogu prikazati/odštampati (ASCII ili UNICODE)
- Stringovi se u LabVIEW koriste za prikazivanje poruka, kontrolu instrumenata, upis/čitanje fajlova,...
- String kontrole i indikatori se nalaze u **Controls»String** paleti

Načini ispisivanja stringova

Normalni

String Control
my string info

Backslash \ code

String Control
my\sstring\sinfo\n

Lozinka

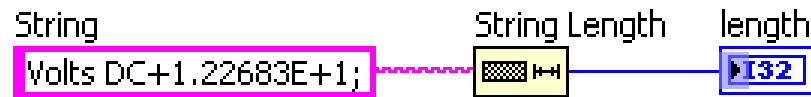
String Control
*****

Heksadecimalni

String Control
6D79 2073 7472
696E 6720 696E
666F 0A

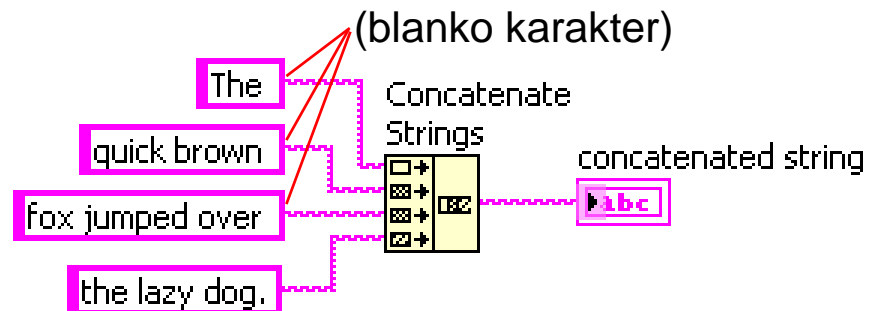
Funkcije stringova

String Length

length
20

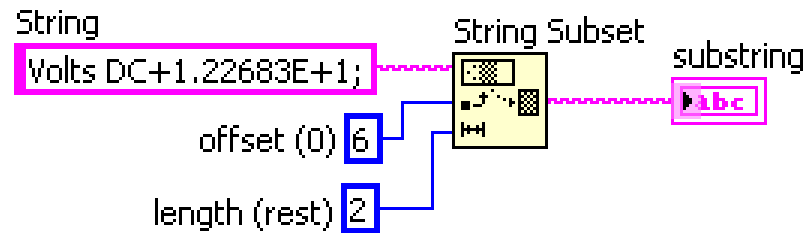
Concatenate strings

concatenated string
The quick brown fox
jumped over the lazy dog.

Funkcije stringova

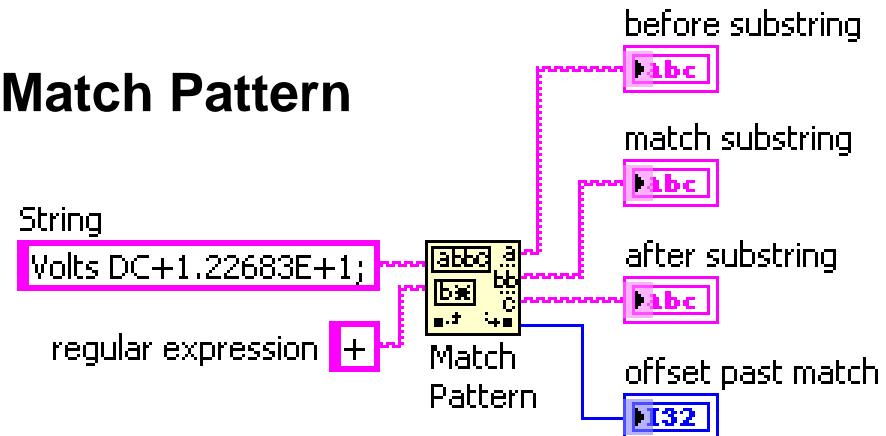
String Subset

substring

DC

Match Pattern

before substring

Volts DC

match substring

+

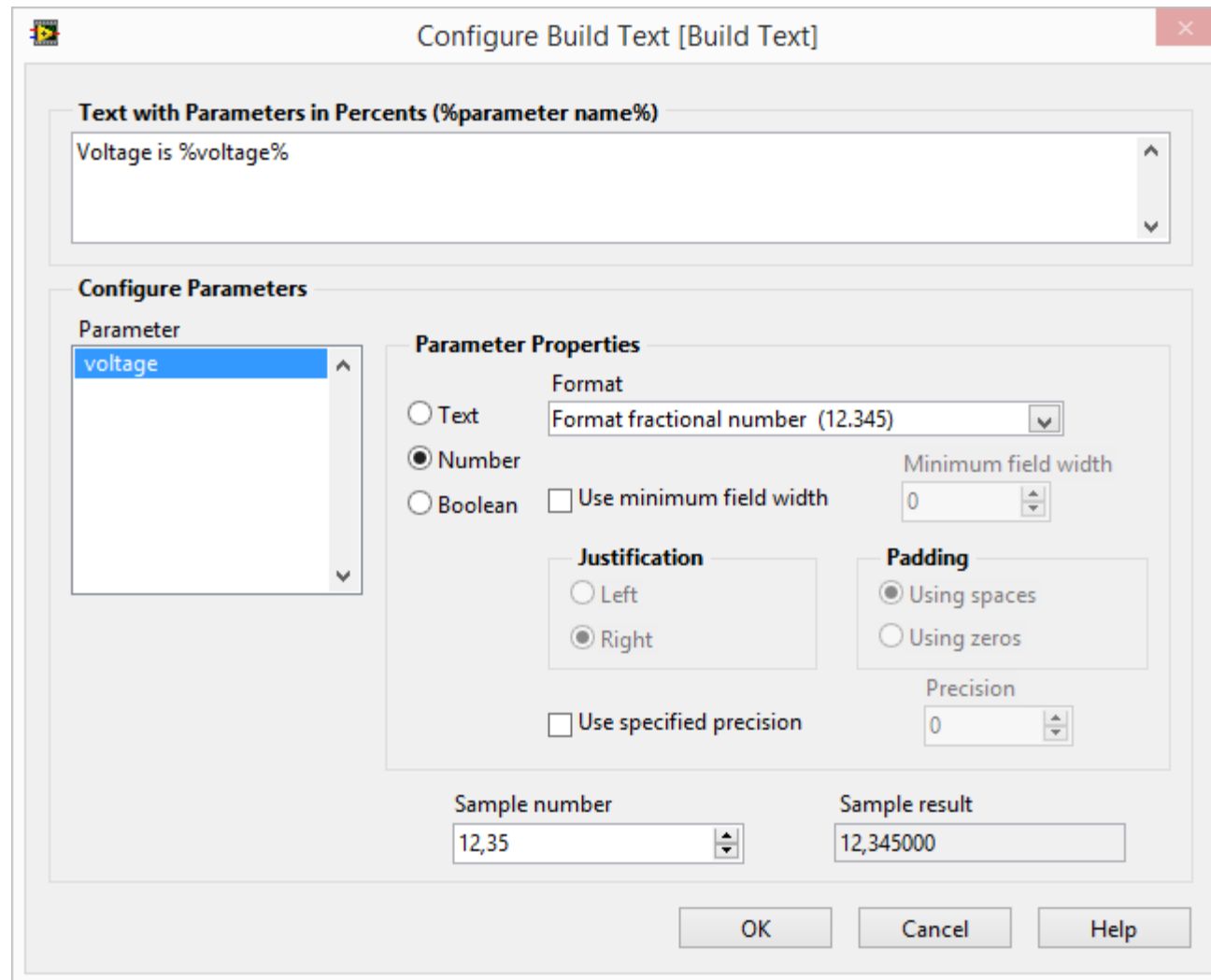
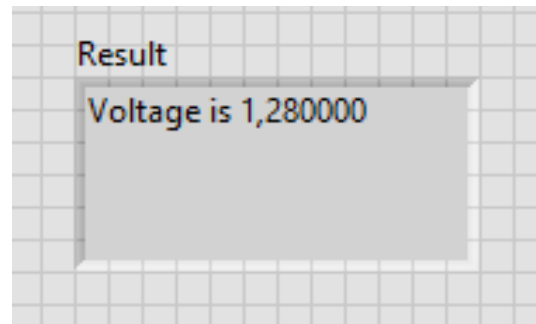
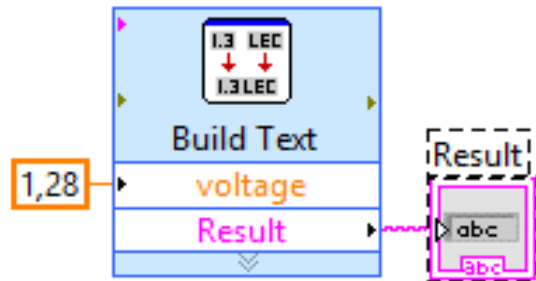
after substring

1.22683E+1;

offset past match

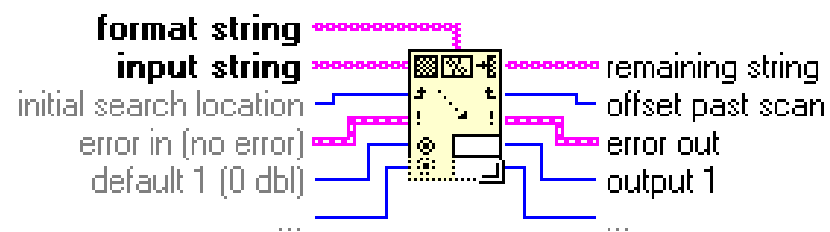
132

Build Text ExpressVI – formatiranje stringa

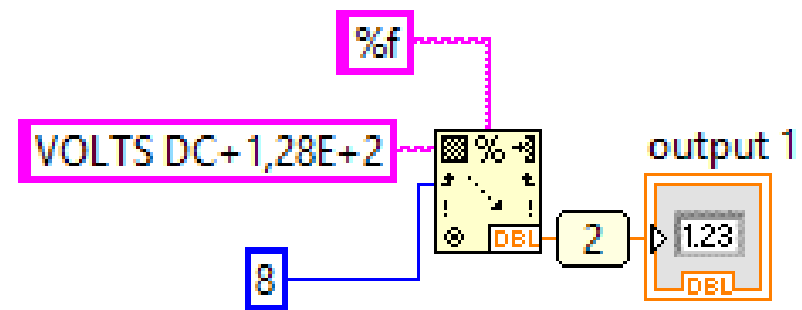

Konvertovanje stringova u brojeve: Scan From String

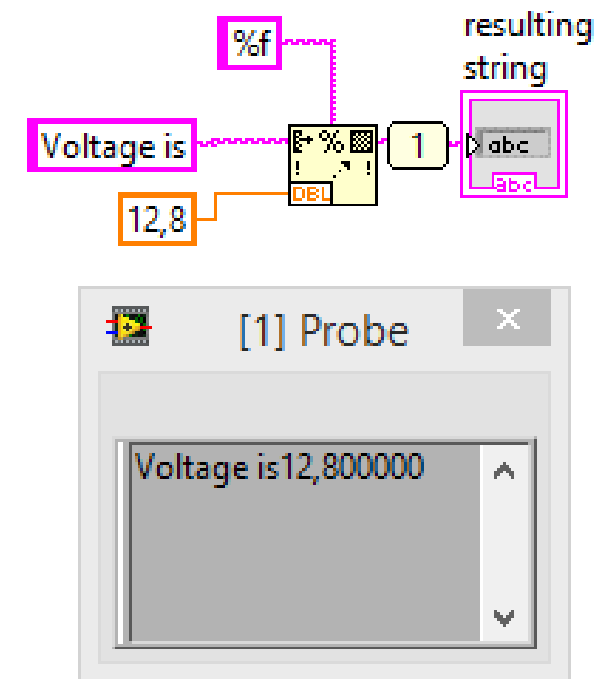
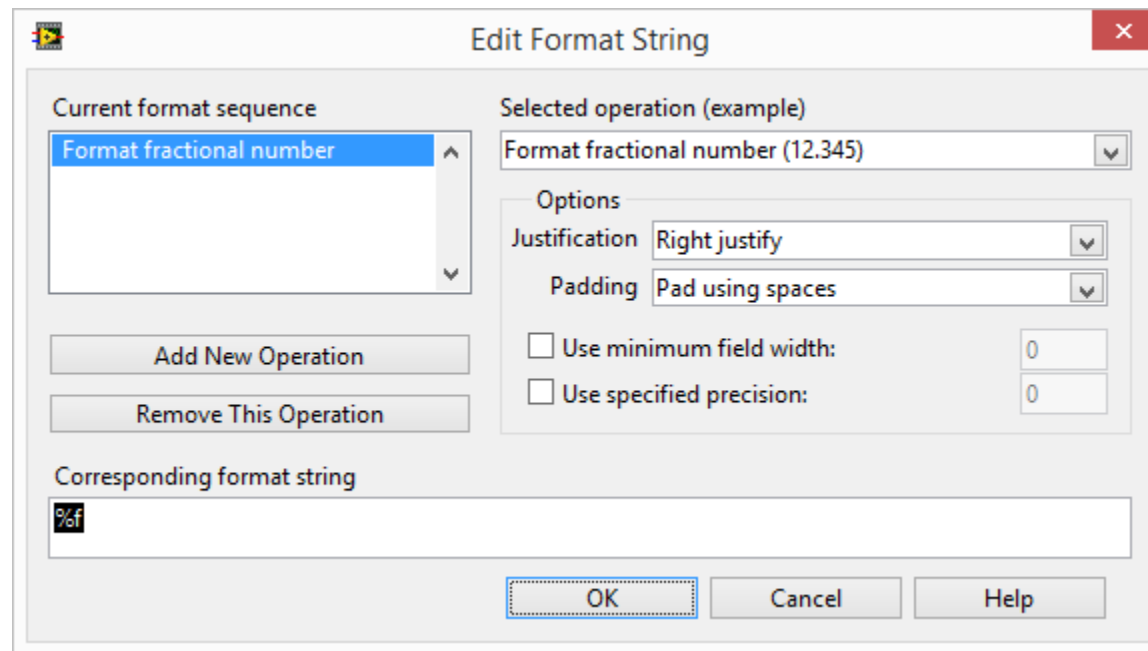

Scan From String

Edit Format String funkcija

Edit Format String dijalog

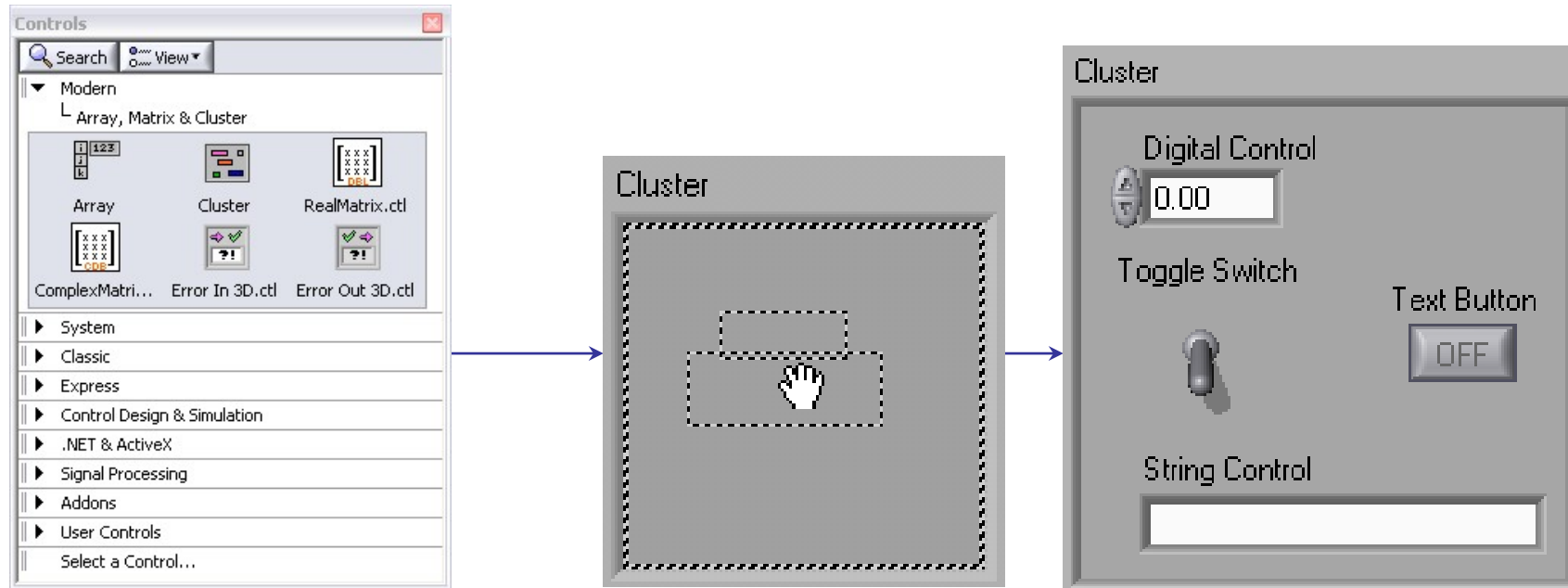
Klaster tip podataka

- Klaster je skup dva ili više elementa istog ili različitog tipa
- Analogan *struct* deklaraciji u C/C++
- Svi elementi klaster kontrole su kontrole, svi elementi indikatora su indikatori
- Slično žicama objedinjenim u jedan kabl
- **Redosled elemenata je važan**

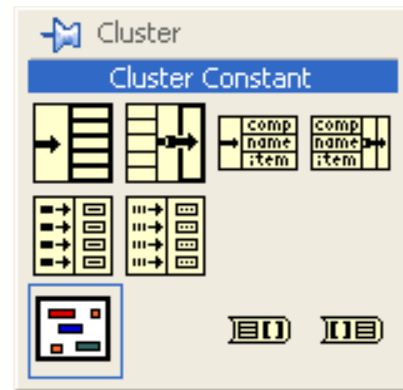
Kreiranje klaster kontrole/indikatora

- Selektujte **Cluster** iz **Array, Matrix & Cluster**.
- Dodajte elemente u okvir klastera.

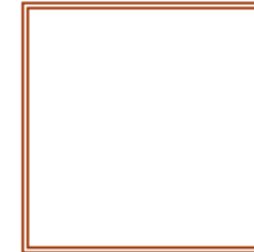

Kreiranje klaster konstante

- Selektujte **Cluster Constant** iz **Cluster** palete.

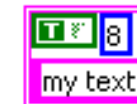

Cluster Shell

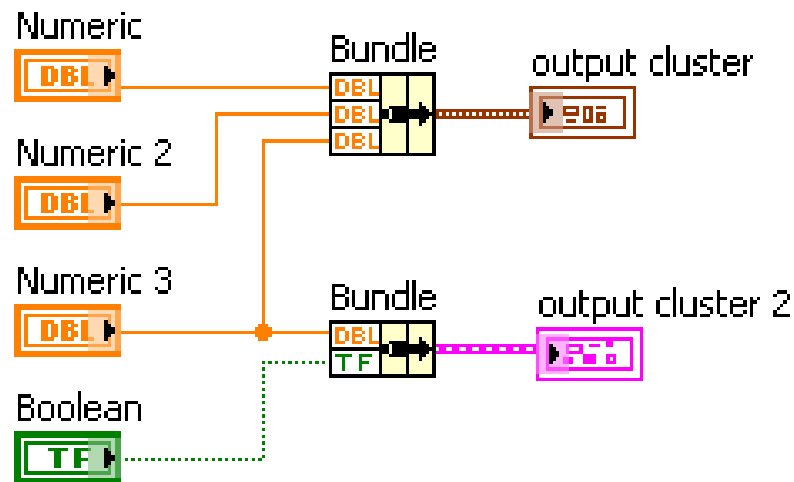
- Dodajte elemente u okvir klastera.

Cluster Constant

Braon ili ružičasta boja?

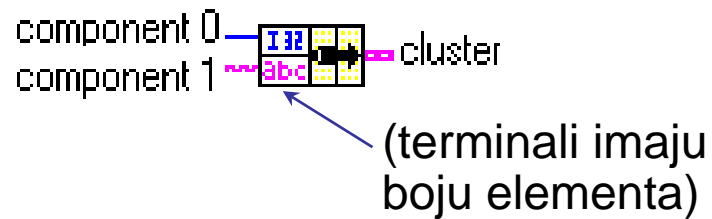
- Klaster terminali i veze na blok dijagramu imaju braon boju ako su svi elementi klastera numerički.
- Ukoliko je neki od elemenata nenumerički, boja klastera će biti ružičasta.

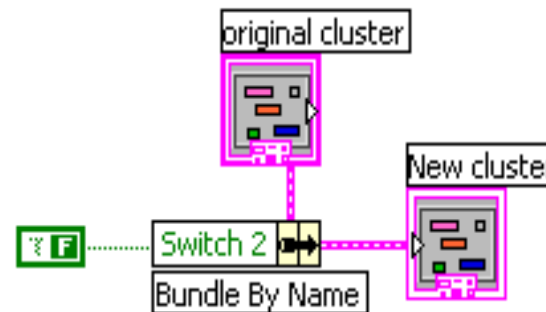
Formiranje klaster podatka

- U **Programming > Cluster & Variant** paleti nalaze se funkcije **Bundle**, **Bundle By Name**
- Funkcijama se može pristupiti desnim klikom na kontrolu/indikator klastera

Bundle

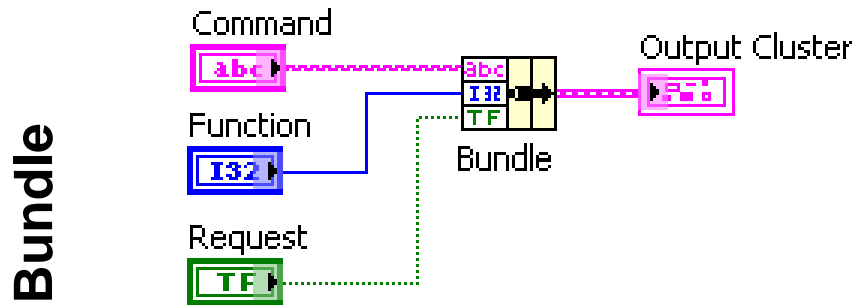

Bundle By Name

Funkcije – Bundle i Bundle By Name

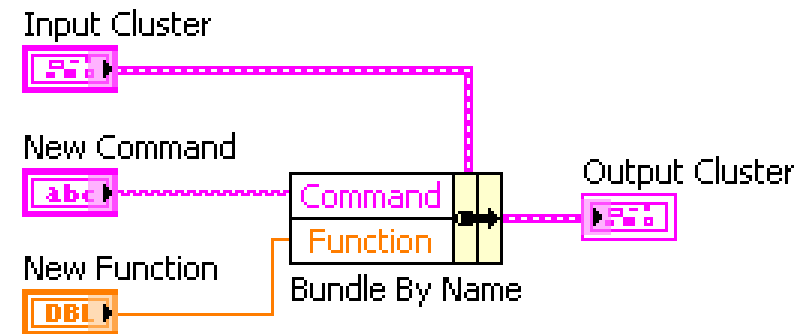
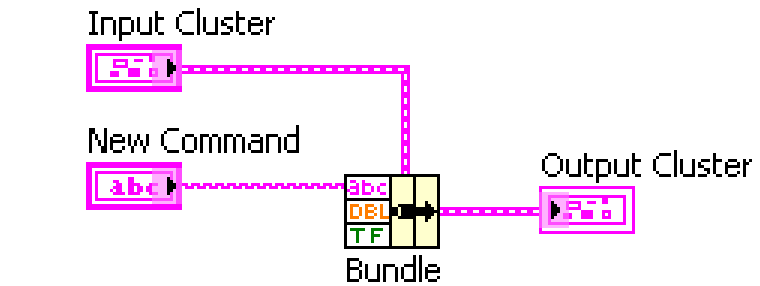
Kreiranje novog klastera

Izmena postojećeg klastera

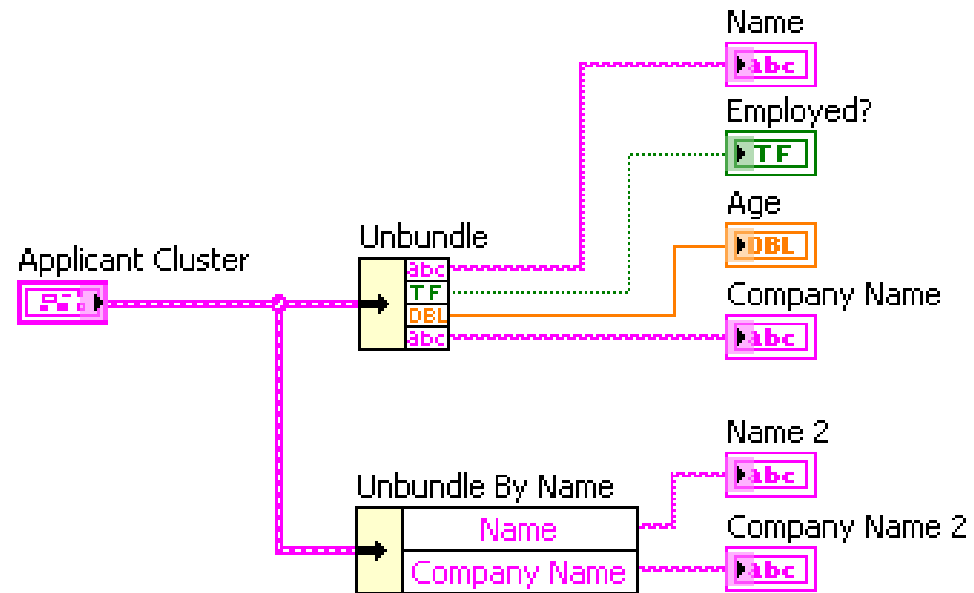
Bundle By Name

Neophodno je postojanje ulaznog klastera

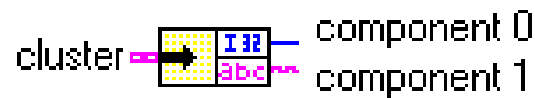

Funkcije – Unbundle i Unbundle By Name

Unbundle

Unbundle By Name

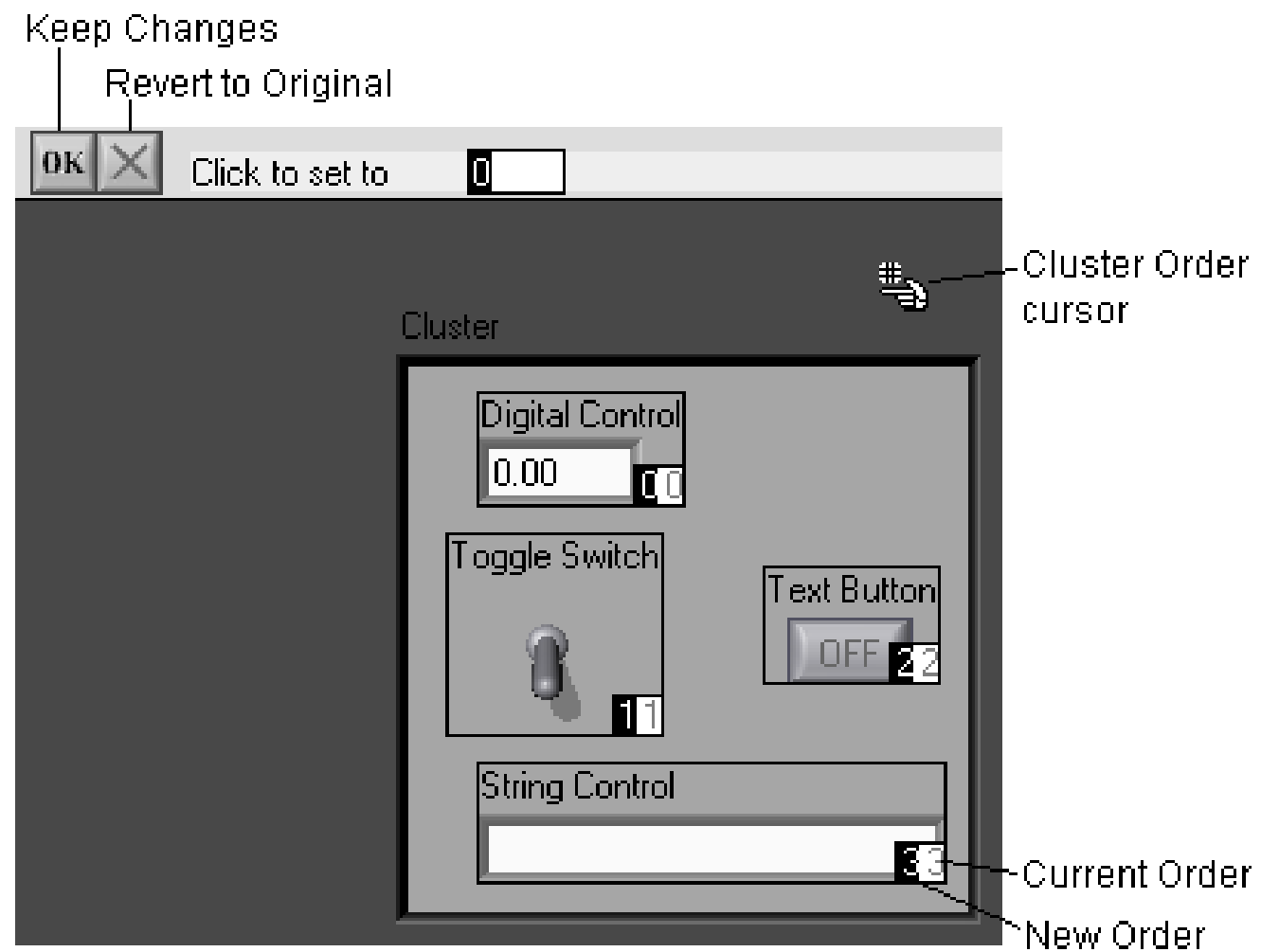

Redosled elemenata u klasteru

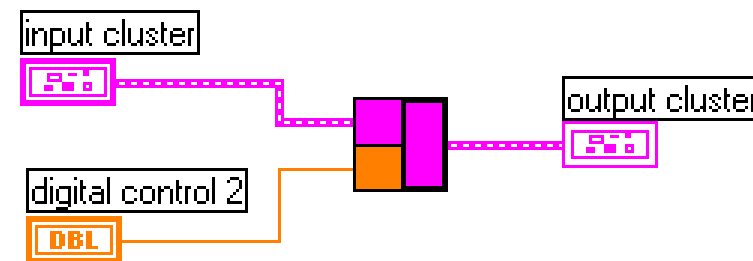
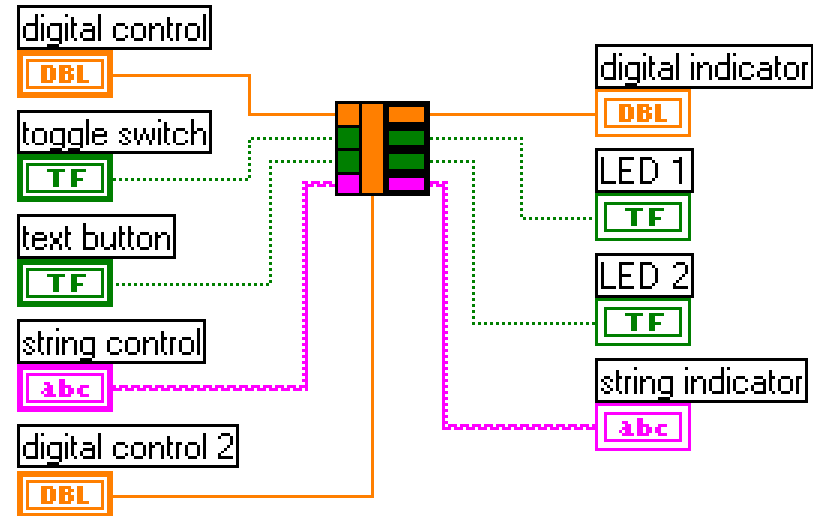
- Pojedinačni elementi u klasteru su određeni prema rasporedu kojim su postavljeni u klaster.
- Prvi element je element 0, sledeći element 1, i tako dalje.
- Redosled elemenata je moguće izmeniti desnim klikom na ivicu klastera i izborom opcije **Reorder Controls in Cluster**.

Redosled elemenata u klasteru

Klasteri i subVI

- Klasteri mogu poslužiti za prosleđivanje većeg broja parametra subVI-u
- Prevazilazi se limit od 28 terminala
- Pojednostavljuje povezivanje
- Povećava preglednost blok dijagrama

Variant tip

- Variant tip služi za prosleđivanje podataka između komponenti i aplikacija koje ne podržavaju iste tipove podatka.
- Variant tip i LabVIEW je sličan *void* tipu u C/C++.
- Funkcije za konverziju u/iz Variant tipa se nalaze u **Programming»Cluster, Class & Variant»Variant** paleti.

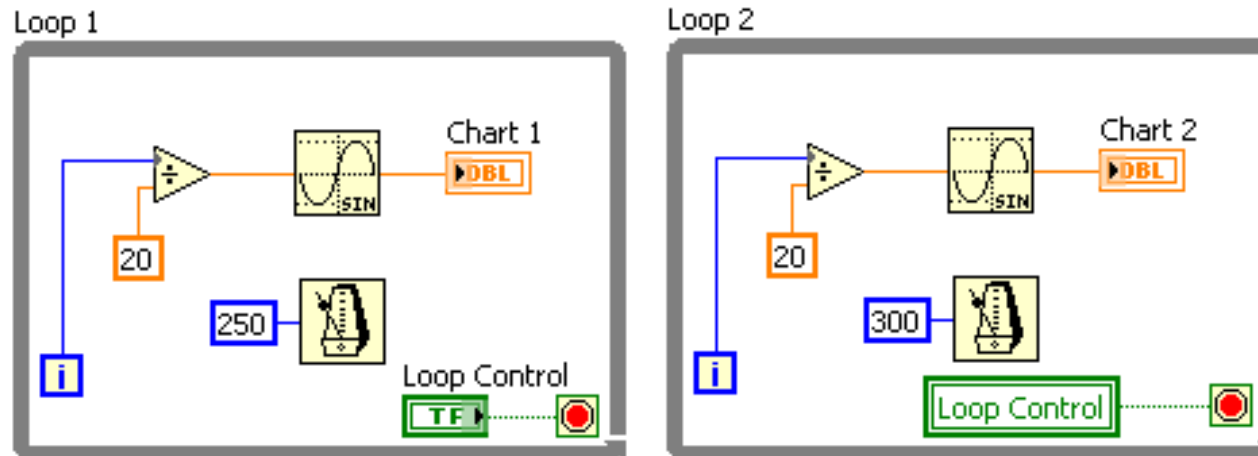
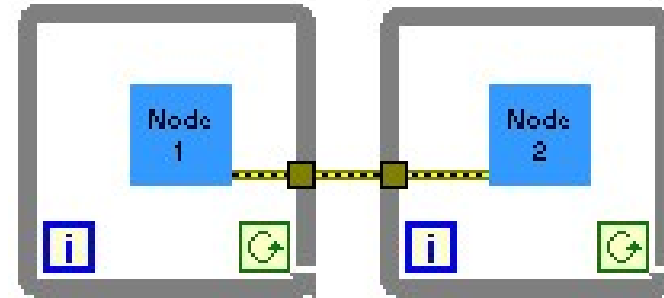

Pregled

- Numerički podaci mogu biti celobrojni u pokretnom zarezu, kompleksni ili sa fiksnom decimalnom tačkom.
- Tipovi numeričkih podataka se razlikuju po opsegu (preciznosti) i količini memorije za njihovo memorisanje.
- Stringovi su nizovi znakova koji se mogu prikazati.
- Klaster je skup elemenata različitih tipova.
- Klaster se može kreirati iz **Controls»Array Matrix & Cluster** palete.
- Funkcije za manipulaciju klasterima se nalaze u **Functions»Programming»Cluster, Class & Variant** palete.

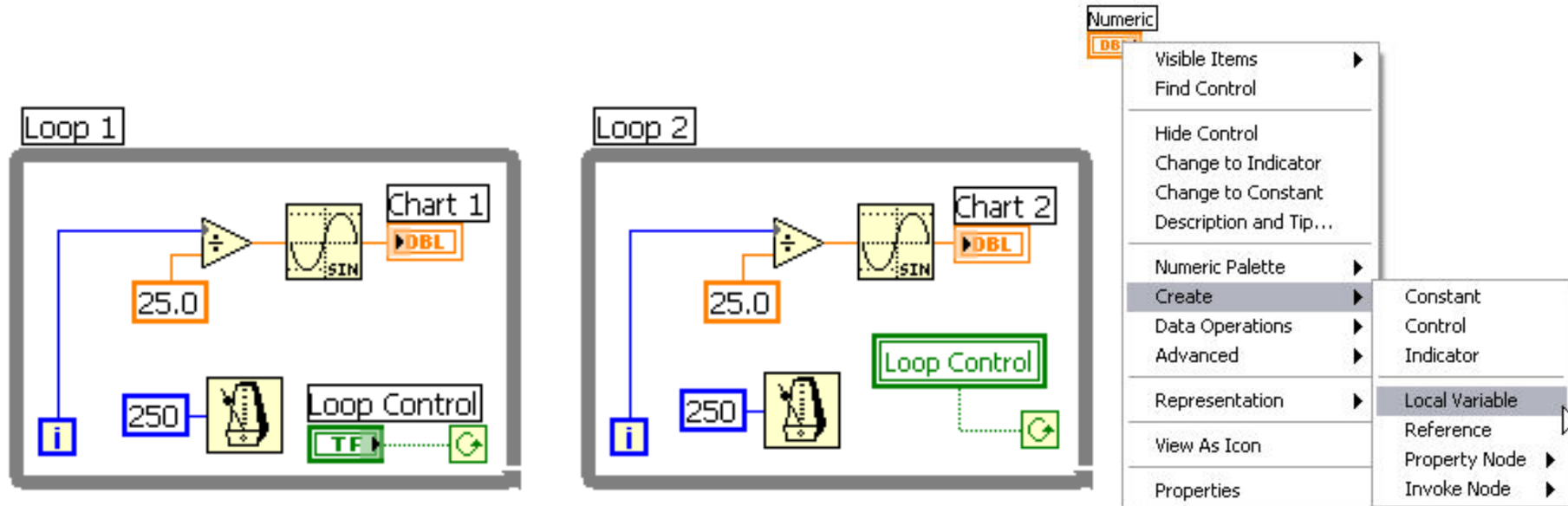
Komunikacija između petlji

- Komunikacija između petlji data-flow principom nije moguća
- Desna petlja neće početi da se izvršava pre završetka leve
- Varijable su neophodne za komunikaciju između delova VI kada vezivanje ne daje rezultate

Lokalne varijable

- Lokalne varijable omogućuju komunikaciju i prenos podataka između petlji koje se paralelno izvršavaju.
- Kontrola se može pročitati, ili upisati u indikator paralelno sa više lokacija u programu

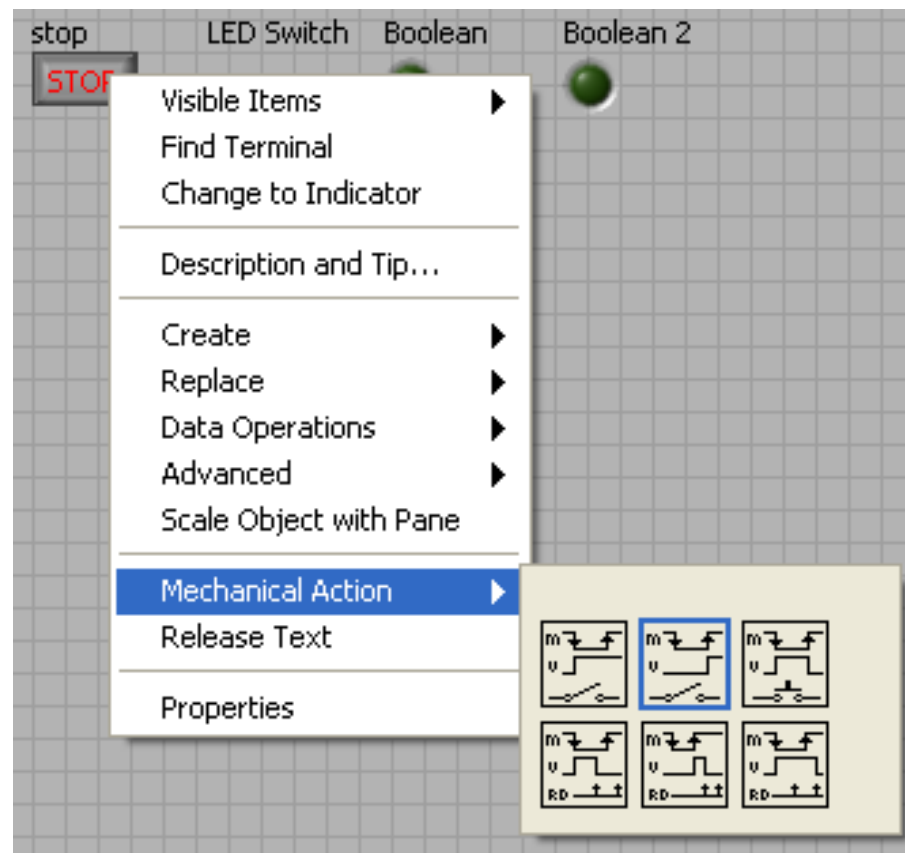

Kreiranje logičke lokalne varijable

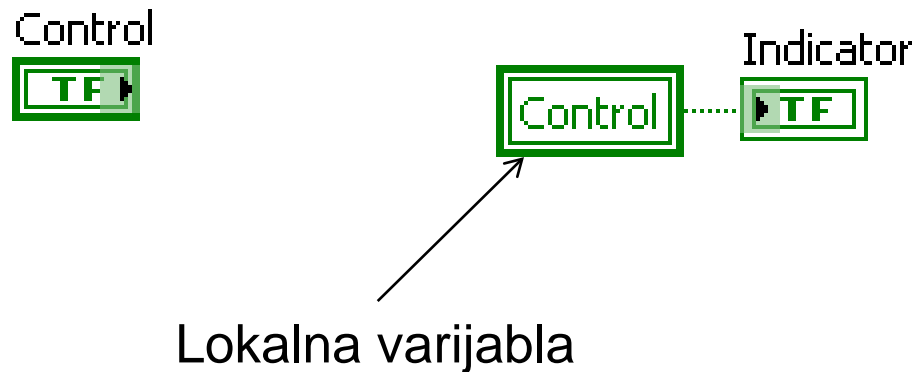
Kod kreiranja lokalnih varijabli logičkog tipa, neophodno je prilagoditi logičku kontrolu (dugme).

Desnim klikom na kontrolu na front panlu i opciju **Mechanical Action** postaviti na **Switch When Released**.

Kreiranje logičke lokalne varijable

- Lokalna varijabla se **Create >> Local Variable**.
- Kreirana lokalna varijabla je iste boje kao i tip kontrole/indikatora na koju se odnosi.
- Desnim klikom i izborom **Change To Read** ili **Change to Write** biramo da li želimo da čitamo ili upisujemo u lokalnu varijablu

Lokalne varijable upotrebljavajte pažljivo

- Lokalne varijable narušavaju data-flow paradigmu i treba ih koristiti pažljivo
- Blok dijagrami mogu biti nepregledni i teški za praćenje, može dovesti do nepredviđenih situacija i grešaka koje se teško pronalaze.

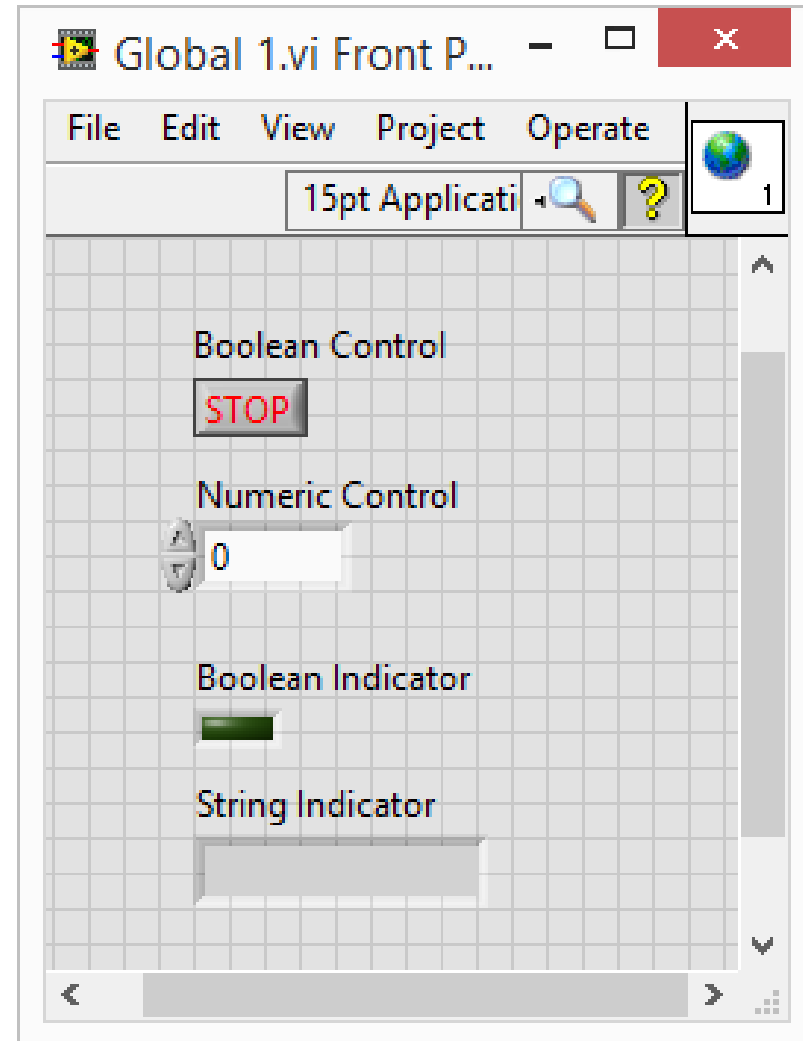

Globalne varijable

- Lokalne varijable se zovu **lokalne** zato što omogućuju prosleđivanje podataka unutar jednog virtuelnog instrumenta.
- LabVIEW dozvoljava kreiranje **globalnih varijabli**, koje omogućuju prenos podataka između različitih virtuelnih instrumenata koji se izvršavaju na istom računaru.
- Globalna varijabla se može dodati iz palete **Programming >> Structures >> Global Variable.**

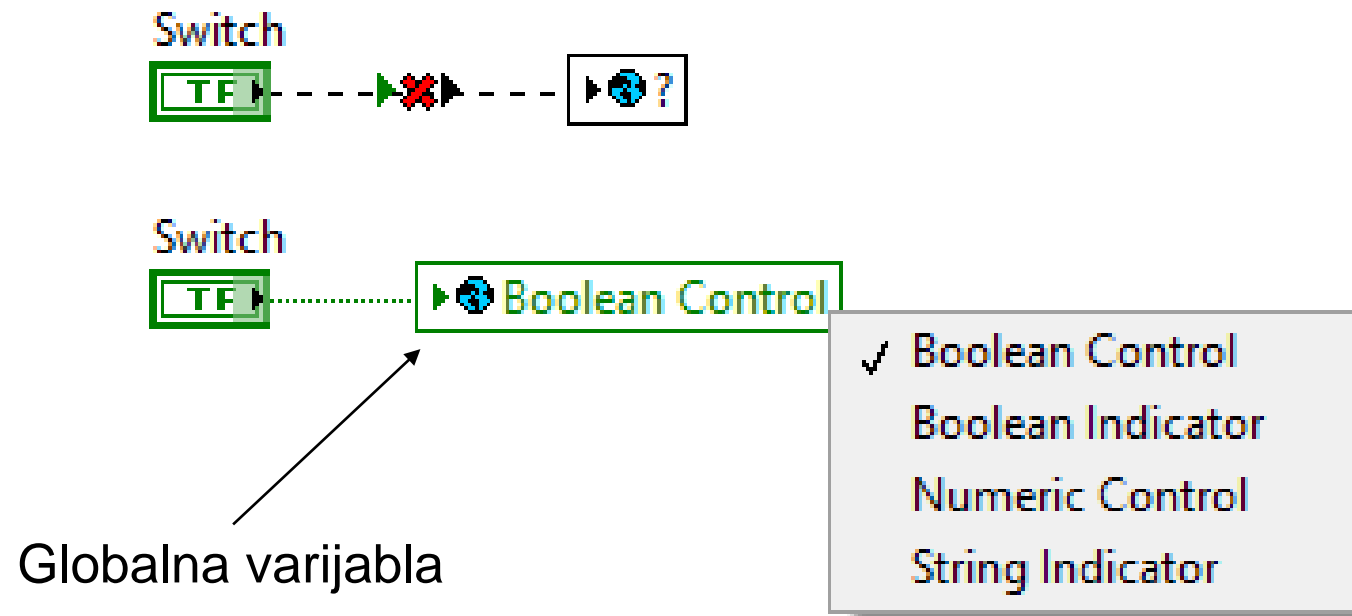
Kreiranje globalne varijable

- Globalna varijabla se može dodati iz palete **Programming >> Structures >> Global Variable**.
- Globalne varijable predstavljaju virtuelne instrumente koji se sastoje samo od front panela. Panel se otvara dvostrukim klikom na varijablu.
- Dodavanjem proizvoljnog broja kontrola/indikatora, omogućujemo prenos različitih podataka.

Globalne varijable

- Globalna varijabla se može izabrati klikom na varijablu i izborom kontrole/indikatora koji je istog tipa

Globalne varijable

- Već postojeće globalne variable se mogu dodati u virtuelni instrument opcijom **All Functions >> Selecti VI**, ili prevlačenjem ikone na blok dijagram virtuelnog instrumenta.
- Desnim klikom i izborom **Change To Read** ili **Change to Write** biramo da li želimo da čitamo ili upisujemo u globalnu varijablu

Globalne varijable upotrebljavajte pažljivo

- Globalne varijable narušavaju data-flow paradigmu i treba ih koristiti pažljivo
- Blok dijagrami mogu biti nepregledni i teški za praćenje, može dovesti do nepredviđenih situacija i grešaka koje se teško pronalaze.
- LabVIEW pruža nekoliko različitih mehanizama za komunikaciju između virtuelnih instrumenata, ali je njihova upotreba komplikovanija od globalnih varijabli.

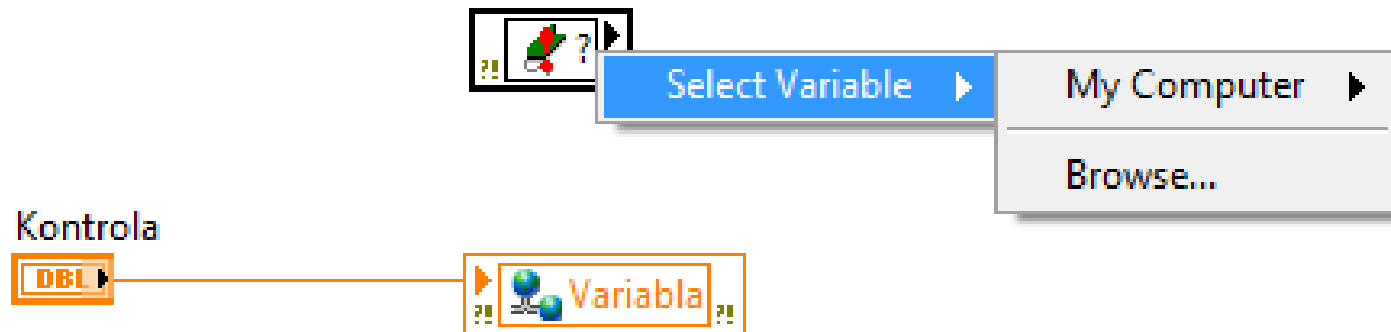

Deljene varijable (shared variables)

- Osim lokalnih i globalnih varijabli, LabVIEW dozvoljava kreiranje **deljenih varijabli**, koje omogućuju prenos podataka između virtuelnih instrumenata koji se izvršavaju na različitim računarima koji su mrežno povezani.
- Da bi se koristile deljene varijable, virtuelni instrument je neophodno kreirati unutar projekta
- Globalna varijabla se može dodati iz palete **Programming >> Structures >> Shared Variable.**

Deljene variјable (shared variables)

- Klikom na postavljeni čvor, možemo izabrati deljenu variјablu. Na raspolaganju su variјable koje su definisane na lokalnom računaru i računarima u mreži. Računari u mreži moraju biti konektovani kroz **Measurement & Automation Explorer**.

Deljene varijable (shared variables)

- LabVIEW pruža nekoliko različitih mehanizama za komunikaciju između virtuelnih instrumenata u računarskoj mreži preko TCP/IP modela, ali je njihova upotreba komplikovanija od deljenih varijabli.
- Deljene varijable predstavljaju najjednostavniji način mrežne komunikacije, ali imaju veliki overhead i slabijih su performansi.

Pregled

- Lokalne varijable služe za komunikaciju između petlji unutar jednog virtuelnog instrumenta, kada data-flow model ne može da omogući prenos podataka.
- Globalne varijable omogućuju komunikaciju između virtuelnih instrumenata koji se izvršavaju paralelno na istom računaru.
- Deljene varijable predstavljaju najjednostavniji način mrežne komunikacije, između virtuelnih instrumenata koji se izvršavaju na različitim računarima povezanih u jedinstvenu mrežu.
- Globalne i lokalne varijable treba pažljivo koristiti, jer mogu dovesti do grešaka i teško razumljivog blok dijagrama.